

Bijlage uitwerking motie Marijnissen c.s. over professionele ruimte (25295-329)

Inleiding

Komende dinsdag wordt er een motie van het lid Wilders in stemming gebracht, die de regering verzoekt, in alle richtlijnen voor zorgmedewerkers en huishoudelijke hulpen op te nemen dat zij recht hebben op beschermingsmiddelen en deze van rijkswege gratis te verstrekken. Het lijkt goed om deze motie te bezien in het licht van de motie Marijnissen van 7 mei jl. Daarin deed ze de volgende oproep aan het kabinet:

- om meer ruimte te geven aan de professionele inschatting van zorgverleners om gebruik te maken van persoonlijke beschermingsmiddelen,
- inzichtelijk te maken wat dit betekent voor de vraag en het aanbod, het verdeelmodel hierop aan te passen en duidelijkheid te bieden over wanneer en hoe zorgmedewerkers daar gebruik van kunnen maken,
- en de Kamer hierover binnen twee weken te informeren

De motie Marijnissen was mede ondertekend door Jetten, Dijkhoff, Segers, Asscher, Klaver, Pieter Heerma.

Uitwerking motie Marijnissen

In de Kamerbrief van 20 mei is een uitgebreide passage opgenomen ter uitwerking van de motie Marijnissen. Voor de volledige passage zie de bijlage. De belangrijkste elementen daaruit zijn:

- Uitgangspunt in zorg en ondersteuning blijft dat gebruik van PBM volgens de richtlijnen van het RIVM alleen nodig is bij verpleging, verzorging of lichamelijk onderzoek van een patiënt met (verdenking van) COVID-19 en als het niet mogelijk is om 1,5 meter afstand te houden.
- Overleg tussen RIVM en veldpartijen heeft ertoe geleid dat expliciet is opgenomen in de uitgangspunten van het RIVM dat zorgmedewerkers op basis van hun professionele inzichten en ervaring beredeneerd kunnen afwijken van de uitgangspunten als de specifieke situatie daarom vraagt, ook voor Wmo ondersteuning. Deze explicitering is per 1 mei verwerkt.
- Daarvoor dienen dan ook voldoende PBM beschikbaar te zijn.
- V&VN heeft een handreiking opgesteld voor de praktijk, inclusief voor situaties wanneer afgeweken kan worden van de norm en PBM gebruikt kunnen worden. Het basisdocument is van toepassing op alle sectoren buiten het ziekenhuis en geeft ook sectorspecifieke uitgangspunten en voorbeelden voor de verpleegzorg, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, wijkverpleging en jeugdgezondheidszorg. De handreiking is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de IGG, Actiz, Zorgthuis.nl, VGN en het RIVM. Ook heeft hierover overleg plaatsgevonden met de vakbonden NU'91, FBZ, FNV en CNV.
- Zorgaanbieders kunnen via reguliere kanalen of bij het LCH-materialen bestellen waarmee de reservepakketten kunnen worden samengesteld. Gezien de ervaring tot nog toe geeft het LCH aan dat indien de geboden ruimte leidt tot een toenemende en/of veranderende (verschillende zorgprofessionals) vraag voor persoonlijke beschermingsmiddelen vanuit de zorgverleners, hieraan kan worden voldaan.

Tijdens het debat van 22 mei heeft Van Rijn het volgende geantwoord

- Kortweg bevestiging bovenstaande lijn. Als er medewerkers zijn die het gevoel hebben dat ze middelen nodig hebben maar die niet krijgen, dan moeten we daar ook antwoord op geven.
- Maar dan moeten we niet tegen elkaar zeggen: geef iedereen maar middelen en gebruik ze ook in situaties waarin je ze niet nodig hebt.
- Dat zou heel erg zonde zijn, want dan maken we onze eigen schaarste, waardoor iedereen in de zorg daaronder lijdt.
- Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat er wel middelen zijn in die gevallen waarin die wel nodig zijn en dat die klaargemaakt worden.

Bijlage: volledige passage Kamerbrief 20 meiRuimte voor professionele inschatting zorgverleners bij gebruik PBM

Uitgangspunt in zorg en ondersteuning blijft dat gebruik van PBM volgens de richtlijnen van het RIVM alleen nodig is bij verpleging, verzorging of lichamelijk onderzoek van een patiënt met (verdenking van) COVID-19 en als het niet mogelijk is om 1,5 meter afstand te houden. Bij cliënten die niet verdacht zijn van COVID-19 is er geen risico op besmetting en zijn geen extra maatregelen nodig zijn. Daarom blijft het belangrijk dat elke keer dat een cliënt thuis bezocht wordt het gesprek aan wordt gegaan en te checken of hij of zij geen COVID-19 klachten heeft of niet besmet is. In het geval hier wel sprake van is dient de zorg en ondersteuning uitgesteld te worden als dit kan en waar dit niet kan zullen PBM nodig zijn om de zorg veilig te verlenen.

In de praktijk blijkt echter dat het niet altijd even duidelijk is, of vooraf goed in te schatten. In de motie van het lid Marijnissen c.s.¹ wordt daarom gevraagd meer ruimte te geven aan de professionele inschatting van zorgverleners bij het gebruiken van PBM. Deze wens was ook aanwezig bij de zorgverleners in het veld en heeft er in overleg tussen RIVM en veldpartijen toe geleid dat dit vanaf 1 mei expliciet is opgenomen in de uitgangspunten van het RIVM voor het gebruik van PBM buiten het ziekenhuis, en op 6 mei jl. in de uitgangspunten voor Wmo ondersteuning. Dit betekent dat zorgmedewerkers op basis van hun professionele inzichten en ervaring beredeneerd kunnen afwijken van de uitgangspunten als de specifieke situatie daarom vraagt. Daarvoor dienen dan ook voldoende PBM beschikbaar te zijn.

De V&VN heeft voor de verpleegkundigen, verzorgenden en verpleegkundig specialisten een handreiking opgesteld die op 14 mei is gepubliceerd. Deze bevat handvatten voor de praktijk, inclusief voor situaties wanneer afgeweken kan worden van de norm en PBM gebruikt kunnen worden. Het basisdocument is van toepassing op alle sectoren buiten het ziekenhuis en geeft ook sectorspecifieke uitgangspunten en voorbeelden voor de verpleegzorg, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, wijkverpleging en jeugdgezondheidszorg. De handreiking is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de IGJ, Actiz, ZorgthuisNL, VGN en het RIVM. Ook heeft hierover overleg plaatsgevonden met de vakbonden NU'91, FBZ, FNV en CNV.

Met de bonden is afgesproken dat zij een vergelijkbaar traject doorlopen voor medewerkers die Wmo ondersteuning verlenen. Als deze medewerkers in een onverwachte situatie terechtkomen en het niet zeker is of de cliënt besmet is met COVID-19, maar er toch ondersteuning nodig is, dan kunnen zij aanspraak maken op een reservepakket PBM. Zorgaanbieders kunnen via reguliere kanalen of bij het LCH-materialen bestellen waarmee de reservepakketten kunnen worden samengesteld. Medewerkers die als ZZP-er werken of via een PGB worden gefinancierd kunnen materialen bestellen via de website van Solo partners. Dit kan vanaf 19 mei. Dit is uitgewerkt in de richtlijnen die zijn gepubliceerd op Rijksoverheid.nl.

Gezien de ervaring tot nog toe geeft het LCH aan dat indien de geboden ruimte leidt tot een toenemende en/of veranderende (verschillende zorgprofessionals) vraag voor persoonlijke beschermingsmiddelen vanuit de zorgverleners, hieraan kan worden voldaan. Hiermee geef ik invulling aan de eerdergenoemde motie van het lid Marijnissen c.s.

¹ Tweede Kamer 2019-2020, Kamerstuk 25 295, nr. 329.